U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **I. O.,** zastoupen Mgr. Beatou Kaczynskou, advokátkou se sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2016, čj. OAM-1020/ZA-ZA02-P16-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 3. 2017, čj. 63 Az 12/2016 - 208,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Beatě Kaczynské, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 4114 Kč, která bude proplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 9. 5. 2016 žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke krajskému soudu, který ji zamítl rozsudkem ze dne 25. 10. 2016, čj. 63 Az 12/2016 - 116.

[3] Proti uvedenému rozsudku podal žalobce kasační stížnost u NSS, který jej rozsudkem ze dne 17. 1. 2017, čj. 5 Azs 293/2016 - 19, zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. NSS konstatoval, že krajský soud pochybil, neboť neprovedl důkazy předložené žalobcem až v řízení před krajským soudem (s odůvodněním, že se týkají skutkových novot), ačkoliv se jimi měl zabývat vzhledem k přímému účinku čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „nová přijímací směrnice“).

[4] Rozsudkem ze dne 21. 3. 2017, čj. 63 Az 12/2016 - 208, krajský soud žalobu opět zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného, obsah dalších přípisů ve věci

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl (v pořadí druhý ve věci) rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s.

[6] Stěžovatel namítl, že krajský soud v souladu se závazným právním názorem NSS přihlédl k předvolání stěžovatele ze dne 19. 4. 2016 a protokolu o domovní prohlídce ze dne 4. 5. 2016, avšak učinil z nich (stejně jako z nově předloženého předvolání ze dne 10. 2. 2017) nesprávná skutková zjištění. Z důkazů vyplývá, že proti stěžovateli je na Ukrajině vedeno politicky motivované trestní stíhání. Během domovní prohlídky byly zajištěny věci, které stěžovatele spojují s bývalým SSSR a jeho politickými aktivitami. Vyhodnocení důkazů vede k nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Dále krajský soud pochybil, protože neprovedl k důkazu novinové a internetové články, které stěžovatel předložil u jednání dne 28. 2. 2017, s odůvodněním, že nejsou relevantním zdrojem informací o zemi původu. Krajský soud tak zatížil rozhodnutí vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatel rovněž namítl, že ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně. Vztah rozhodující soudkyně ke stěžovateli je zjevně nepřátelský, což se projevilo ve způsobu vedení jeho výslechu při jednání dne 28. 2. 2017 a v přístupu k jím předloženým důkazům. Stěžovatel trvá na tom, že z důvodu jeho politických aktivit mu hrozí pronásledování ze strany ukrajinských státních orgánů. Nemůže spoléhat na ochranu ve své vlasti, protože Ukrajinu nelze považovat za svobodnou zemi; ukrajinská vláda připouští existenci tajných vězení udržovaných ukrajinskou tajnou službou. Navrhl, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na správní spis, obsah svého rozhodnutí, stanoviska v předcházejícím řízení a na protokol o jednání u krajského soudu. Podle žalovaného stěžovatel neprokázal odůvodněnost svých obav z azylově relevantního pronásledování. Žalovaný navrhl, aby NSS kasační stížnost odmítl, popř. ji zamítl.

[8] V přípisech zaslaných NSS dne 17. 6. 2017 a 6. 11. 2017 stěžovatel rozvedl svou argumentaci týkající se podjatosti rozhodující soudkyně krajského soudu a svých politických aktivit v rámci hnutí Antimajdan na Ukrajině. Popsal, že jeho přátelé byli upáleni, dcera byla zastrašována a manželka ponižována a bita. Krajský soud se však soustředil pouze na události ze dne 10. 4. 2014, ačkoliv stěžovatel zahájil svou politickou činnost již v roce 2001. Dále uvedl, že byla závažným způsobem porušena jeho práva dle § 19 odst. 2 zákona o azylu, neboť v rámci přezkumu řízení o neudělení mezinárodní ochrany jeho dceři (I.O., nar. X), vedeného u krajského soudu pod sp. zn. 63 Az 13/2016, se krajský soud v rozporu se zákonem obrátil na velvyslanectví Ukrajiny v ČR a na Ministerstvo spravedlnosti Ukrajiny. Vyzradil tak informace o azylovém řízení stěžovatele a jeho rodiny, o jejich statusu coby žadatelů o mezinárodní ochranu, jejich aktuální adresu atd. Dotaz přitáhl na rodinu stěžovatele nežádoucí pozornost ukrajinských orgánů a bezpečnostních složek. Stěžovatel předložil kopie dopisů, které krajský soud adresoval velvyslanectví Ukrajiny a Ministerstvu spravedlnosti Ukrajiny, dále listiny v ukrajinském jazyce, o nichž uvedl, že se jedná o předvolání I. O. k soudu v Oděse, které

pokračování

jí zaslal z Ukrajiny pan F.. Stěžovatel předložil rovněž fotografie, k nimž sdělil, že zachycují podlitiny na těle pana F., jenž odmítl poskytnout informaci o rodině O. ukrajinským orgánům. Podle stěžovatele se jedná o okolnosti odůvodňující udělení mezinárodní ochrany. V přípise ze dne 12. 12. 2017 stěžovatel NSS informoval, že I. O. obdržela na adresu v H. předvolání k soudu v Oděse kvůli podezření ze separatismu a k přijetí „preventivního opatření vězení“. Stěžovatel přiložil kopii listiny v ukrajinském jazyce. Následně NSS obdržel od stěžovatele kopie rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 2. 3. 2018, čj. OAM-1017/ZA-ZA04-K01-R2-2015, a ze dne 16. 5. 2018, čj. OAM-164/ZA-ZA11-K01-2017, kterými se I. O., nezl. A. O., nezl. A. O. a L. O. neuděluje azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a uděluje se jim doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

[9] Žalovaný k doplnění kasační stížnosti uvedl, že námitky směřují toliko do procesního postupu krajského soudu. Dále konstatoval, že věci rodinných příslušníků stěžovatele jsou vedeny samostatně, a proto nejsou předmětem tohoto řízení o kasační stížnosti. Námitka je navíc nepřípustným novem ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] NSS se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] Dále NSS posuzoval přípustnost kasační stížnosti ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., protože krajský soud rozhodoval znovu po zrušení jeho rozsudku ze strany NSS. První rozsudek krajského soudu byl zrušen z důvodu procesního pochybení, které spočívalo v neprovedení důkazů, jež mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele. Nyní se stěžovatelovy námitky týkají nově provedených důkazů a jednání konaného dne 28. 2. 2017, s nímž stěžovatel spojuje podjatost rozhodující soudkyně. Takové námitky nemohly být předmětem kasační stížnosti proti prvnímu rozsudku krajského soudu; nyní podaná kasační stížnost je tedy přípustná (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS).

[12] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39).

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[14] Stěžovatel namítal, že ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně; podjatost spatřoval ve způsobu vedení jeho výslechu a přístupu k důkazům navrženým při jednání dne 28. 2. 2017. Uvedená námitka není opožděná a je přípustná, neboť pro uplatnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. neplatí lhůta jednoho týdne dle § 8 odst. 5 s. ř. s. (viz rozsudek NSS ze dne 6. 3. 2014, čj. 4 Ads 122/2013 - 23). NSS však připomíná, že

aby byla kasační stížnost přijatelná, musel by stěžovatel poukázat na zásadní pochybení, jež mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Takové míry namítané skutečnosti nedosahují. Z § 8 odst. 1 s. ř. s. je zřejmé, že důvodem pro vyloučení soudkyně nejsou okolnosti, které spočívají v jejím postupu v řízení; ten je projevem samotného výkonu soudnictví (nikoliv apriorní příčinou podjatosti). Namítané důvody podjatosti se přitom týkají právě způsobu vedení řízení. Závěr o podjatosti by mohl Nejvyšší správní soud učinit pouze za situace, pokud by namítané vady byly výrazem negativního vztahu soudkyně k posuzované věci či nepřátelského vztahu ke stěžovateli (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2014, čj. 4 Ads 126/2014 - 36), což však NSS v projednávané věci neshledal. Stěžovatel si ostatně v průběhu celého řízení ani na jednání konaném dne 28. 2. 2017 nijak nestěžoval; výtky týkající se jeho výslechu a důkazů uplatnil až v kasační stížnosti. K výslechu lze uvést, že podle soudkyně byly stěžovateli opakovaně kladeny otázky, na které ani jednou uspokojivě neodpověděl. Takový názor ovšem není výrazem podjatosti soudkyně, ale hodnocením jeho výpovědi. Podjatost soudkyně nelze dovozovat ani z jejího přístupu k stěžovatelem navrhovaným důkazům. Přímo ze zákonného ustanovení § 52 odst. 1 s. ř. s. totiž plyne, že soud je oprávněn rozhodnout, které z navržených důkazů provede. Soudkyni tedy svědčilo diskreční oprávnění posoudit důkazní návrhy stěžovatele. K nápravě případných namítaných pochybení slouží jiné prostředky, než námitka podjatosti, resp. zmatečnosti z důvodu rozhodování vyloučeného soudce.

[15] Dále stěžovatel namítal, že krajský soud chybně, nepřezkoumatelně a nesrozumitelně vyhodnotil skutečnosti plynoucí z předvolání stěžovatele ze dnů 19. 4. 2016 a 10. 2. 2017 a z protokolu o domovní prohlídce ze dne 4. 5. 2016. Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu by zakládala přijatelnost kasační stížnosti, pokud by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé; takovou vadu však NSS neshledal. Krajský soud provedl uvedené důkazy a srozumitelným způsobem popsal a odůvodnil své závěry (k otázce přezkoumatelnosti srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, publ. pod č. 1389/2007 Sb. NSS). Skutečnost, že stěžovatel má na hodnocení věci jiný názor, nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. To, zda jsou závěry krajského soudu správné, je předmětem posouzení dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2016, č. j. 4 Azs 107/2016 - 25).

[16] Stěžovatel dále setrval na svém názoru, že mu z důvodu jeho politických aktivit hrozí pronásledování ze strany ukrajinských státních orgánů. Důkazy provedené krajským soudem podle něj svědčí o tom, že proti němu bylo vedeno politicky motivované trestní řízení.

[17] Vzhledem ke skutkovým zjištěním plynoucím ze správního a soudního spisu NSS ani v tomto ohledu neshledal přesah stěžovatelových vlastních zájmů, resp. zásadní pochybení krajského soudu, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Žalovaný a krajský soud shromáždili množství podkladů a provedli řadu důkazů navrhovaných stěžovatelem i opatřených žalovaným z úřední činnosti (viz zejm. shrnutí na str. 5 napadeného správního rozhodnutí a str. 4 až 10 rozsudku krajského soudu), které se týkají jak obecné situace na Ukrajině, tak specifických okolností případu stěžovatele. Skutečnosti zjištěné z předvolání ze dnů 19. 4. 2016 a 10. 2. 2017 a protokolu o

pokračování

domovní prohlídce ze dne 4. 5. 2016 krajský soud podrobně rozvedl na str. 8 napadeného rozsudku.

[18] Ačkoliv stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že krajský soud učinil z jím provedených důkazů nesprávná skutková zjištění, je zřejmé, že ve skutečnosti nebrojí proti tomu, jak byl zjištěn skutkový stav, ale jak byl kvalifikován po právní stránce.

[19] V projednávané věci není sporné, že stěžovatel žádal o mezinárodní ochranu, protože má strach z pronásledování státními orgány kvůli tomu, že podporoval hnutí Antimajdan. Své obavy spojoval zejména s událostmi na Kulikově poli v Oděse dne 2. 5. 2014.

[20] Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel nevyvíjel dlouhodobou a aktivní činnost ve prospěch jakékoliv politické strany či organizace. Jako jedinou konkrétní aktivitu stěžovatel popsal, že nosil do stanového tábora na Kulikově poli jídlo. Povědomí stěžovatele o organizačním zajištění předmětné akce hnutí Antimajdan bylo velmi povrchní; nadto sám uvedl, že nezastával jakoukoliv významnou funkci v tomto hnutí. Incidenty popsané stěžovatelem, jimž byl dle svých tvrzení údajně vystaven kvůli podpoře Antimajdanu, nelze označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel neuvedl konkrétní skutečnosti svědčící o tom, že původcem jím tvrzeného pronásledování byli představitelé ukrajinské státní moci (stěžovatel označoval původce tvrzeného pronásledování spíše jako „lidé“ a „muži“). Bez objektivních důvodů se neobrátil s žádostí o pomoc na ukrajinské státní orgány, tedy nevyčerpal možnosti právního systému Ukrajiny. Žalovaný připustil, že stěžovatel obdržel v roce 2014 předvolání k ukrajinským státním orgánům (podle stěžovatele se jednalo o předvolání z milice), nelze ovšem bez dalšího tvrdit, že mělo spojitost s podporou Antimajdanu a událostmi ze dne 2. 5. 2014 na Kulikově poli. Stěžovatel žalovanému výslovně sdělil, že se osobně incidentu neúčastnil; s manželkou se mu vyhnuli, protože odváželi kamarádku do nemocnice. Žalovaný dále na základě shromážděných podkladů podrobně popsal událost ze dne 2. 5. 2014 na Kulikově poli. Její podstatou nebyla snaha ukrajinských orgánů či bezpečnostních složek potlačit sympatizanty Antimajdanu, jak tvrdil stěžovatel, ale především střety fotbalových fanoušků a proukrajinských aktivistů s proruskými sympatizanty, které měly tragické vyústění. Žalovaný dále zdůraznil, že stěžovatel neměl žádné problémy s vycestováním na Krym v dubnu 2015, do Moldavska v červenci a srpnu 2015 a do ČR (přestože byl i při návratu kontrolován ukrajinskými pohraničníky). Uvedené nenasvědčuje tomu, že by o něj měly ukrajinské orgány jakýkoliv zájem. Při pohovoru stěžovatel uvedl, že proti němu ve vlasti nebylo a není vedeno trestní stíhání. Stěžovatel dále tvrdil, že na Kulikově poli se nacházely stany se seznamy osob, které byly pro vyhlášení referenda se dvěma body: 1. schválení ruštiny jako druhého oficiálního jazyka; 2. požadavek, aby část příjmů zůstávala v oděské pokladně a nebyla odváděna do Kyjeva. Uvedl, že byl na seznamu zapsán a že lidé ze seznamu jsou pronásledováni „Pravým sektorem“. Ani v uvedeném ohledu však žalovaný neshledal naplnění důvodů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný dále uzavřel, že stěžovateli nehrozí vážná újma v případě návratu do vlasti, neboť ukrajinská legislativa neumožňuje postih neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu a zastupitelský úřad ČR v Kyjevě nemá informace o znevýhodňování či diskriminaci takových osob. Podle informace MZV ze dne 21. 5. 2015 bylo možné trestní stíhání toliko

představitelů režimu Viktora Janukovyče v případě jejich vydání na ukrajinskou žádost. Stěžovatel neuvedl ani neprokázal, že by byl s tímto režimem jakkoliv spojen. Závěrem žalovaný konstatoval, že bezpečnostní situace v Oděské oblasti, odkud stěžovatel a jeho rodina pochází, je stabilní. Stěžovatel se ostatně nezmínil o žádných problémech, které by měl z důvodu bezpečnostní situace na Ukrajině.

[21] Krajský soud v řízení zopakoval některé důkazy a provedl také důkazy nové, které stěžovatel navrhl až v řízení před soudem. V napadeném rozsudku se krajský soud ztotožnil se závěry žalovaného. V návaznosti na předvolání ze dnů 19. 4. 2016 a 10. 2. 2017 a protokol o domovní prohlídce ze dne 4. 5. 2016 krajský soud doplnil, že skutečnost, že v zemi původu může být nebo již je proti žadateli o mezinárodní ochranu vedeno trestní stíhání, byť v právním a institucionálním prostředí nedosahujícím běžné úrovně západních států, sama o sobě nevytváří hrozbu pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Z důkazů, které stěžovatel předložil, podle krajského soudu nic nenasvědčuje tomu, že by se v jeho případě jednalo o jiné než běžné trestní řízení, z ničeho neplyne, že by bylo politicky motivováno. Nadto není ani zřejmé, zda vůbec a případně jaké obvinění bylo vůči stěžovateli vzneseno. Podle krajského soudu je na Ukrajině zaručeno právo na spravedlivý proces a možnost účinné obhajoby; trestně stíhané osoby se také mohou obrátit na ombudsmana nebo nevládní organizace. Nedůvěra stěžovatele ve státní instituce, které jsou schopny jej chránit, není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

[22] Je zřejmé, že žalovaný a krajský soud se zabývali věcí stěžovatele velmi podrobně. Vysvětlili, proč není dán žádný z důvodů udělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a zákona o azylu. NSS se s jejich posouzením případu stěžovatele ztotožňuje. Zejména zdůrazňuje, že žalovaný a krajský soud v projednávané věci shromáždili velké množství podkladů a provedli řadu důkazů; skutkový stav byl zjištěn dostatečným způsobem. Z celkového posouzení plyne, že žalovaný a krajský soud vyhodnotili stěžovatelova tvrzení o jeho politicky motivovaném trestním stíhání jako nevěrohodná. Rovněž NSS je stejného názoru, neboť stěžovatel svůj příběh postupně rozvíjel a jeho tvrzení jsou místy protikladná či ne zcela jasná. Například v řízení před žalovaným uváděl, že proti němu na Ukrajině nikdy nebylo vedeno trestní stíhání a neměl problémy s ukrajinskými orgány, hnutí Antimajdan mělo své akce vždy povolené. Naproti tomu však rovněž sdělil, že se obává návratu na Ukrajinu kvůli svým aktivitám v Antimajdanu, že Antimajdan je zakázán a lidé, kteří se zúčastnili událostí v Oděse dne 2. 5. 2014, jsou pronásledováni. V řízení před žalovaným ovšem stěžovatel také uvedl, že na Kulikově poli dne 2. 5. 2014 nebyl, neboť vezl kamarádku do nemocnice (akutní případ slinivky). Teprve před krajským soudem začal stěžovatel rovněž argumentovat, že je *de facto* přívržencem Viktora Janukovyče. Před krajským soudem také poprvé uvedl, že se v dubnu 2014 účastnil mírového pochodu týkajícího se osvobození Oděsy od německých fašistů, kde byl v kostýmované skupině sovětských vojáků. Podle NSS stěžovateli nic nebránilo, aby zmíněná tvrzení uvedl již v řízení před žalovaným, neboť se jedná o skutečnosti, které nenastaly až v průběhu správního řízení a musely být stěžovateli při podání žádosti o mezinárodní ochranu známy. Pokud stěžovatel neuvedl v řízení před žalovaným všechny relevantní skutečnosti, neumožnil mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí. Případnou povinnost přihlédnout k novým skutečnostem (viz čl. 46 odst. 3 nové přijímací směrnice) nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztříštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení (viz rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, čj.

pokračování

10 Azs 194/2015 - 32).

[23] Vzhledem k výše uvedenému je podle NSS pochopitelné, že argumenty stěžovatele a jím navržené důkazy nepřesvědčily žalovaného ani krajský soud o reálnosti jeho obav (k hodnocení věrohodnosti tvrzení a rozložení důkazního břemene v řízení o udělení mezinárodní ochrany srov. např. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, usnesení NSS ze dne 25. 1. 2018, čj. 9 Azs 403/2017 - 29).

[24] Pro srovnání NSS odkazuje na svou předchozí judikaturu týkající se obdobných otázek, jaké byly řešeny v nyní projednávané věci. V usnesení ze dne 8. 12. 2016, čj. 9 Azs 196/2016 - 47, NSS konstatoval, že pouhé projevení názoru na oděské konflikty a související krizi nezakládá důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany. V usnesení ze dne 27. 6. 2018, čj. 6 Azs 99/2018 - 49, NSS posuzoval případ rusky mluvícího občana Ukrajiny, který měnil a dotvářel svůj příběh, přičemž (mimo jiné) vyslovil obavu, že mu hrozí újma, protože je potenciálním svědkem při odhalení pachatelů oděské tragédie ze dne 2. 5. 2014. Žalovaný v uvedeném případě mezinárodní ochranu neudělil, žaloba proti jeho rozhodnutí byla zamítnuta a kasační stížnost odmítnuta. V rozsudku ze dne 11. 10. 2012, čj. 4 Azs 9/2012 - 79, NSS ve vztahu k Ukrajině konstatoval, že hrozbu azylově relevantního pronásledování nevytváří sama o sobě skutečnost, že v zemi původu může být nebo již bylo proti žadateli o mezinárodní ochranu zahájeno trestní stíhání. Mezinárodní ochrana totiž není nástrojem, který by sloužil k vyhnutí se negativním důsledkům trestního stíhání v zemi původu. V usnesení NSS ze dne 6. 9. 2018, čj. 7 Azs 276/2018 - 30, NSS opakovaně uvedl, že státní orgány Ukrajiny jsou schopny chránit práva svých občanů, a to i v případě přívrženců bývalého prezidenta Viktora Janukovyče. Stěžovatel v nyní projednávané věci uváděl, že jako člen Antimajdanu je *de facto* Janukovyčovým stoupencem, podle NSS se tak citovaný judikaturní závěr uplatní rovněž v jeho případě.

[25] Stěžovatel dále namítal, že krajský soud neprovedl navrhovaný důkaz novinovými články s odůvodněním, že nejsou podstatné. Stěžovateli lze dát za pravdu v tom, že novinové články a informace z médií či internetu mohou být za určitých okolností relevantními zdroji informací o zemi původu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2017, čj. 5 Azs 62/2016 - 87). Vzhledem k tomu, že skutkový stav byl v projednávané věci zjištěn dostatečně (viz výše), však nemohla ani tato námitka vést k přijatelnosti kasační stížnosti.

[26] Stěžovatel zaslal NSS v průběhu řízení o kasační stížnosti čtyři přípisy, v nichž doplnil své argumenty, nové skutečnosti a návrhy důkazů, jak je uvedeno v bodě [8] tohoto usnesení.

[27] Tvrzení stěžovatele, podle něhož byla jeho bývalá manželka bita, dcera přepadena a přátelé upáleni, je značně obecné, přičemž údajným násilím vůči bývalé manželce a dceři stěžovatele se zabýval žalovaný při rozhodování o jejich žádostech (viz napadené rozhodnutí žalovaného). V řízení před krajským soudem pak pouze velmi obecně a jen okrajově namítl, že jeho bývalé manželce a dceři bylo vyhrožováno (viz doplnění žaloby na č. l. 58 spisu krajského soudu). Za této situace nelze krajskému soudu vyčítat, že se touto námitkou výslovně nezabýval, neboť se nevztahovala přímo k osobě stěžovatele a nadto byla jen zcela obecná bez uvedení konkrétních souvislostí. K námitce stěžovatele, že

se krajský soud zaměřil toliko na události ze dne 10. 4. 2014, ačkoliv stěžovatel je politicky činný od roku 2001, NSS konstatuje, že jeho názor nemá oporu v odůvodnění napadeného rozsudku. Z něj je zřejmé, že krajský soud se zaměřil na tvrzení stěžovatele týkající se událostí v Oděse dne 2. 5. 2014 a jeho aktivitu v hnutí Antimajdan, ze kterých sám stěžovatel po celou dobu dovozoval existenci důvodu pro udělení mezinárodní ochrany. Uvedené argumenty stěžovatele zjevně nemohly založit přijatelnost kasační stížnosti.

[28] Dále však stěžovatel uvedl nové závažné skutečnosti, na jejichž podporu předložil listinné důkazy. Sdělil, že se krajský soud dopustil závažného procesního pochybení ve věci soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany jeho dceři a vnoučatům. V rámci soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany se totiž v období od konce března až do května 2017 dotazoval ukrajinských orgánů na informace o rodině O., čímž porušil § 19 odst. 2 zákona o azylu. Dceři, vnoučatům a bývalé manželce stěžovatele byla na základě uvedeného udělena doplňková ochrana na 24 měsíců ode dne právní moci rozhodnutí (rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 2. 3. 2018 a 16. 5. 2018).

[29] Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného napadené v této věci bylo vydáno dne 9. 5. 2016 a rozsudek krajského soudu byl vydán dne 21. 3. 2017, je zřejmé, že se jedná o skutečnosti, které stěžovatel nemohl uplatnit před žalovaným ani před krajským soudem.

[30] Podle NSS se jedná o tak závažné skutečnosti, že by skutečně mohly vést k udělení některé z forem mezinárodní ochrany stěžovateli. Především je však nutné zodpovědět otázku, zda vůbec může NSS k těmto skutkovým novotám přihlédnout v tomto řízení o kasační stížnosti.

[31] Již v předcházejícím rozsudku ve věci ze dne 17. 1. 2017, čj. 5 Azs 293/2016 - 19, NSS konstatoval přímý účinek čl. 46 odst. 3 nové přijímací směrnice, jenž prolamuje § 75 odst. 1 s. ř. s. a podle něhož *členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1* (právo žadatele o mezinárodní ochranu na účinný opravný prostředek před soudem) *zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*.

[32] Uvedený článek se nepochybně aplikuje v řízení v prvním stupni správního soudnictví, tedy před krajským soudem. Také v případech, v nichž dochází k aplikaci čl. 46 odst. 3 nové přijímací směrnice, ovšem platí, že těžiště dokazování má probíhat před správními orgány, které mají prvotně zjišťovat skutkový stav. Úloha soudu ve správním soudnictví je primárně přezkumná, jakkoliv je soud oprávněn doplnit dokazování provedené správním orgánem (viz § 77 odst. 2 s. ř. s.). Dokazování před soudem se tedy má zásadně omezit na prověření toho, zda skutkové závěry ze správního řízení obstojí (viz rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2016, čj. 1 Azs 91/2016 - 27).

[33] Podstatou řízení o kasační stížnosti je přezkum rozhodnutí krajského soudu, jeho postup a závěry ze strany NSS (viz § 102 s. ř. s.). Podle § 109 odst. 5 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti platí, že *ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží*. Citované ustanovení a kasační princip, na němž je přezkumná činnost NSS založena, brání tomu, aby NSS zohlednil nové

pokračování

skutečnosti při rozhodování o důvodnosti stěžovatelovy kasační stížnosti. Z uvedeného je zřejmé, že pokud stěžovatel poprvé až v řízení o kasační stížnosti uvede skutkové novoty, které nemohl dříve uplatnit, NSS k nim nepřihlédne; čl. 46 odst. 3 nové přijímací směrnice se neuplatní.

[34] Podle NSS existují dostatečné záruky, že nové skutečnosti popsané v bodě [28] tohoto rozsudku lze dodatečně posoudit v novém správním řízení (srov. rozsudky NSS ze dne 4. 2. 2013, čj. 8 Azs 27/2012 - 65, ze dne 2. 3. 2017, čj. 10 Azs 315/2016 - 29, ze dne 6. 4. 2017, čj. 311/2016 - 25). Stěžovatel si totiž může podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Taková žádost by jistě byla přípustná, neboť předmětné skutečnosti stěžovatel nemohl bez své viny uplatnit v předchozím pravomocně ukončeném řízení a nelze vyloučit, že svědčí o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu (viz § 11a odst. 1 zákona o azylu). Stěžovatel tedy může vyvolat řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[35] Zákon o azylu a ustálená judikatura NSS poskytují dostatečnou odpověď na všechny námitky uvedené v kasační stížnosti. NSS neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a NSS ji proto odmítl podle § 104a s. ř. s.

[36] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Zástupkyní stěžovatele byla usnesením krajského soudu ze dne 17. 6. 2016 ustanovena Mgr. Beata Kaczynská, advokátka, jejíž odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hradí stát. Ustanovené zástupkyni stěžovatele NSS přiznal odměnu za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 3400 Kč. Zástupkyně doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, proto je odměna navýšena o částku odpovídající této dani (tj. 21 %), tj. 714 Kč. NSS neuznal jako úkon právní služby nahlížení do spisu NSS, který není v advokátním tarifu výslovně uveden a podle judikatury odměna za takový úkon nenáleží (viz rozsudek NSS ze dne 27. 4. 2006, čj. 6 Azs 177/2005 - 50, usnesení NSS ze dne 26. 6. 2018, čj. 8 As 284/2017 - 105). Částka v celkové výši 4114 Kč bude vyplacena z účtu NSS ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **není** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 15. listopadu 2018

Ondřej Mrákota
předseda senátu